

การเตรียมความพร้อมของแม่ชีไทยสู่การเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียน ปี 2558

A Study Strategic Preparation Plan for Thai Nun for Asean Economic Community in B.E. 2558

แม่ชีสุนีย์ เนียมสวัสดี¹, นุชจรี กมลสุขอุดม²,
จิรามร หัสเนตร³, วสันต์ ฉายรัศมีกุล⁴

Machee Sunee Neamsawas, Nuchjaree Kamolsukudom,
Jeelamol Hassanet, Wasan Chayrassameegul
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2556

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินงานกิจกรรมตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย และรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแม่ชีที่เป็นผู้บริหารจากการเลือกแบบเจาะจง 37 ท่าน และกลุ่มแม่ชี 240 ท่าน จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ การสัมภาษณ์และประชุมกลุ่มย่อย สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานกิจกรรมตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย โดยในด้านการศึกษา กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มแม่ชีส่วนใหญ่ระบุว่าสาขา/สำนักมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน นอกระบบการศึกษา/ตามอัธยาศัย ด้านสังคม สาขา/สำนักมีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือสังคม และด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา สาขา/สำนักจะเป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมและจัดฝึกอบรม/บรรยายธรรมะให้กับประชาชนทั่วไป ส่วนความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มแม่ชีส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งในภาพรวม และรายด้าน ความพร้อมด้านบุคลากร กลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่มีพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มแม่ชีมี

¹ ฐศ.เอก. ศษ.ม. อาจารย์ประจำ มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

² วท.ม. นักวิจัยชำนาญการพิเศษ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ ศษ.ม. นักวิจัยชำนาญการ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

⁴ ศษ.ม. นักวิจัย สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, นักศึกษาปริญญาเอก วิทยาลัยวิทยาการวิจัย และวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

ความพร้อมในระดับน้อย และในด้านทัศนคติที่ดีต่ออาเซียน และความพร้อมด้านการบริหารองค์การ กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มแม่ชีส่วนใหญ่มีความคิดเห็นระดับเดียวกัน คือระดับปานกลาง สำหรับรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) จากการวิเคราะห์ SWOT Analysis และ TOWS Matrix โดยนำเสนอเป็นกลยุทธ์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียน แล้วสรุปตามภารกิจ 3 ด้าน คือ ด้านศึกษา ด้านสังคม และด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา ประกอบด้วยกลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) กลยุทธ์เชิงพัฒนา (ST Strategy) กลยุทธ์ปรับปรุงองค์กร (WO Strategy) และกลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy)

คำสำคัญ : 1. รูปแบบการเตรียมความพร้อม 2. ประชาคมอาเซียน 3. แม่ชีไทย

Abstract

The Objectives of the research article were to study of the activities under the Institute's mission of nun's Thai. The availability of the ASEAN (ASEAN) nun of the Institute's mission of nun's Thai and a model form of preparation for stepping into the ASEAN (ASEAN) of the Institute's mission of nun's Thai. The samples from two groups of nuns who are executives purposively selected from a group of 37 persons and 240 persons nuns. The multi-stage sampling (Multi-stage sampling) for quantitative data was collected by questionnaire. The qualitative information were collected by seminars and small group meetings.

The results showed that current conditions on the activities of institutional mission of nun's Thai. In the field of education management group and a group of nuns were concerned/ office were involved in the education system, education / non formal education. For the social of community branches offices were involved in social assistance. And the propagation of Buddhism. The branches will act as a center of training and lecturing to public morals. The availability of the ASEAN (ASEAN) in its understanding about ASEAN. Management Group and a group of nuns, most of the knowledge about public ASEAN above average in both overall and side. Most of the availability of personnel executives are prepared to moderate. Those nuns are available at a low level and in the attitude towards ASEAN and availability of IT organizations. Management Group and the nuns of the same opinion. Is moderate for the readiness to support the move towards ASEAN (ASEAN) analysis SWOT Analysis and TOWS Matrix, presented a strategy to support the transformation of ASEAN. The mission concluded on three areas: education, social and propagation of Buddhism. Include proactive strategies (SO Strategy) development

strategy (ST Strategy) Strategic Improvement Organization (WO Strategy) and passive strategies (WT Strategy).

Keywords : 1. Form preparation 2. ASEAN Community 3. Thailand nuns

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ปัจจุบันความตื่นตัว ตระหนักรู้เรื่องเกี่ยวกับอาเซียนมีมากขึ้นในสถาบันการศึกษา เป็นผลจากความพยายามของผู้เกี่ยวข้องในวงการศึกษาที่ทราบถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการเตรียมความพร้อมให้กับสังคมไทยทุกระดับอายุและอาชีพ เพื่อจะรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นและจะเกิดขึ้นอีกมากในอนาคต (สมเกียรติ อ่อนวิมล, บัณฑิตอาเซียน) โดยในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) เป็นปีที่กำหนดให้การจัดตั้งประชาคมอาเซียนแล้วเสร็จ สำหรับประเทศไทยการให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในสู่การเป็นประชาคมอาเซียนถือเป็นความท้าทายและโอกาสใหม่ ที่จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ดังนั้น จึงได้กำหนดการจัดทำร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) เพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศไทย รวมถึงส่งต่อไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ทศพนธ์ นรทัศน์, 2554)

“สถาบันแม่ชีไทย” เป็นองค์กรหนึ่งในสังคมไทยที่มีภารกิจด้านการศึกษา ในด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ และด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (สถาบันแม่ชีไทย, 2553) โดยในการเตรียมความพร้อมไปสู่การเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกหรือการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ที่ผ่านมา สถาบันแม่ชีไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรผู้หญิงทางธรรมที่เรียกว่า “ศากยธิดา” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความก้าวหน้าของการทำงานของสตรีทางพระพุทธศาสนา จากสมาชิกซึ่งเป็นนักบวชหลาย ๆ ประเทศ มีการแลกเปลี่ยนในด้านการศึกษา เช่นในประเทศไทย จัดให้มีมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ ซึ่งเป็นวิทยาลัยของแม่ชี และเป็นสาขาหนึ่งของสถาบันแม่ชีไทย โดยที่เปิดโอกาสให้สตรีทางพระพุทธศาสนาที่เป็นนักบวชหรือไม่ใช่นักบวชที่สนใจศึกษาทางด้านพระพุทธศาสนา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม ซึ่งในแต่ละปีจะมีนักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว กัมพูชา บังคลาเทศ เนปาล สนใจเข้ามาศึกษา และยังมีนักบวชประเทศอื่น ๆ ที่สนใจเข้ารับการศึกษต่อ ส่วนสาขาอื่นๆ ของสถาบันแม่ชีไทยมีการพานักบวชหญิงต่างชาติ เยี่ยมชมสาขาต่าง ๆ แต่กระนั้น ก็ยังพบว่าแม่ชีส่วนน้อยที่เข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าว อีกทั้ง ในการเตรียมความพร้อมสู่การเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกนั้น นอกจากการเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มศากยธิดาแล้ว ยังต้องดำเนินการแบบองค์รวมเพื่อเตรียมความพร้อมในส่วนของทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ให้เต็มศักยภาพ

จากความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นแม่ชีที่มีบทบาทของการเป็นนักการศึกษา และการเป็นสมาชิกของสถาบันแม่ชีไทย จึงสนใจศึกษาการเตรียมความพร้อมของแม่ชีสู่การเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียน ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับการเปิดประตูสู่อาเซียนเช่นเดียวกับกลุ่มอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดทำแผนการดำเนินงานในการส่งเสริม และสนับสนุน ตลอดจน ยกย่อง “แม่ชีไทย” ที่สังกัดสถาบันแม่ชีไทยสู่สากลต่อไป

2. วิทยวิสัย

แม่ชีไทยมีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) หรือไม่ อย่างไร และรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทยควรเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย
- 3.2 เพื่อศึกษาความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย
- 3.3 เพื่อศึกษารูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 4.1 เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย
- 4.2 ทราบถึงความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีในสังกัดสถาบันแม่ชีไทย
- 4.3 สถาบันแม่ชีไทยได้รูปแบบการเตรียมความพร้อมของแม่ชีไทย เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการดำเนินงานการส่งเสริมและสนับสนุน ตลอดจนยกระดับ “แม่ชีไทย” สู่สากล

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร เป็นแม่ชีที่มีชื่อในทะเบียนประวัติของสถาบันแม่ชีไทย ระหว่างปี 2555 ทั้งที่สังกัดสาขาของสถาบันแม่ชีไทย 26 แห่ง และสังกัดวัด/สำนักสงฆ์ที่จัดกิจกรรมการเผยแผ่พุทธศาสนา ใน 5 ภูมิภาค จำนวน 16 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 2,607 ท่าน กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย ได้แก่ กลุ่มแม่ชีที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 37 ท่าน โดยเลือกแบบเจาะจง และกลุ่มแม่ชี จำนวน 240 ท่าน โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปยามาเน่ และสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) และ 2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับศึกษารูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย จำนวน 69 ท่าน โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงจากกลุ่มแม่ชี 3 กลุ่มภารกิจหลัก คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม และด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และ 2) แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามผู้บริหารสาขาของสถาบันแม่ชีไทย และ/หรือผู้บริหารของวัด/สำนักสงฆ์ที่จัดกิจกรรมการเผยแผ่พุทธศาสนา และแบบสอบถาม

สำหรับกลุ่มแม่ชีสังกัดสถาบันแม่ชีไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ สำหรับแบบสัมภาษณ์โดยเสนอที่ปรึกษาพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา และแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Object Congruence Index) ได้ค่า 0.5 ขึ้นไป และสำหรับแบบสอบถามที่มีลักษณะข้อคำถามที่เป็นระบบตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน คำนวณหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตร KR20 ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.85 และแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้สูตรแอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลเชิงปริมาณจากการสัมภาษณ์และประชุมกลุ่มย่อย ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทยใน 3 ด้าน ดังนี้ ด้านการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่ระบุว่าสาขา/สำนักมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนนอกระบบการศึกษา/ตามอัธยาศัย เช่น การจัดฝึกอบรมฝึกอาชีพ ให้กับกลุ่มเยาวชน และแม่ชี มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษา ร้อยละ 37.84 ส่วนด้านสังคม กลุ่มผู้บริหารระบุว่าแม่ชีมีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือสังคม ร้อยละ 64.86 และด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา กลุ่มผู้บริหารระบุว่าสาขา/สำนักเป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมและจัดฝึกอบรม/บรรยายธรรมะให้กับประชาชนทั่วไป ร้อยละ 78.38 สำหรับกลุ่มแม่ชีระบุว่าด้านการศึกษาส่วนใหญ่สาขา/สำนักมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษา ร้อยละ 34.97 ส่วนด้านสังคมกลุ่มแม่ชีระบุว่าสาขา/สำนักมีส่วนเกี่ยวข้อง/เป็นศูนย์ช่วยเหลือสังคม ร้อยละ 22.09 และด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา กลุ่มแม่ชีระบุว่าสาขา/สำนักเป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมและจัดฝึกอบรม/บรรยายธรรมะให้กับประชาชนทั่วไป ร้อยละ 52.76

6.2 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย

6.2.1 ความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนในภาพรวม .2235 และกลุ่มแม่ชีมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนในภาพรวม 19.49 จากจำนวนทั้งสิ้น 31 ข้อ โดยมีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนของกลุ่มแม่ชีทั้ง 2 กลุ่ม สูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านจุดกำเนิดอาเซียน กฎบัตรอาเซียน สัญลักษณ์อาเซียน ประชาคมอาเซียน และความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน

6.2.2 ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพร้อมด้านบุคลากรในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย กลุ่มแม่ชี (n = 163)

ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. ความพร้อมด้านบุคลากร	2.96	0.78	ปานกลาง
1.1 ทักษะการสื่อสาร	2.50	1.09	ปานกลาง
1.2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	2.63	1.41	ปานกลาง
1.3 ทักษะที่ดีต่ออาเซียน	3.40	0.74	ปานกลาง
2. ความพร้อมด้านการบริหารองค์การ	2.90	1.24	ปานกลาง

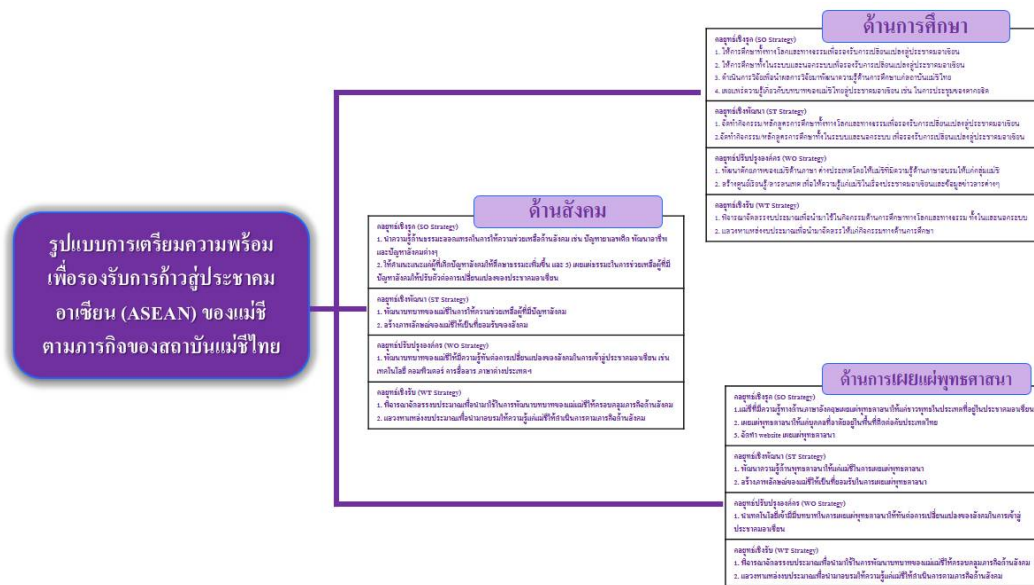
จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่มีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) อยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร ซึ่งประกอบด้วยความพร้อมในเรื่องเกี่ยวกับการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทัศนคติที่ดีต่ออาเซียน และความพร้อมด้านการบริหารองค์การของสถาบันแม่ชีไทย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพร้อมด้านบุคลากรในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย กลุ่มแม่ชี (n = 163)

ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. ความพร้อมด้านบุคลากร	2.49	0.99	น้อย
1.1 ทักษะการสื่อสาร	1.93	0.95	น้อย
1.2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	2.19	1.30	น้อย
1.3 ทักษะที่ดีต่ออาเซียน	2.85	1.14	ปานกลาง
2. ความพร้อมด้านการบริหารองค์การ	2.52	1.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มแม่ชีส่วนใหญ่มีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ด้านบุคลากรในระดับน้อย ทั้งความพร้อมในเรื่องเกี่ยวกับการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนในเรื่องของทัศนคติที่ดีต่ออาเซียนกลุ่มแม่ชีมีความพร้อมในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับความพร้อมด้านการบริหารองค์การของสถาบันแม่ชีไทย

6.3 ผลการศึกษารูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย

ภาพที่ 1 รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชี ตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย

จากผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis โดยการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสังคม และด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา เพื่อการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) และนำมาวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ด้วยวิธี TOWS Matrix เพื่อให้ได้รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) โดยนำเสนอเป็นกลยุทธ์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียน แล้วสรุปตามภารกิจ 3 ด้าน ดังนี้

ด้านการศึกษา : กลยุทธ์เชิงรุก คือ 1) ให้การศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน 2) ให้การศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน 3) ดำเนินการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาความรู้ด้านการศึกษาแก่สถาบันแม่ชีไทย และ 4) เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของแม่ชีไทยสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ในการประชุมของศากยธิดา กลยุทธ์เชิงพัฒนา (ST Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและข้อจำกัดมาพิจารณา ร่วมกัน คือ 1) จัดทำกิจกรรม/หลักสูตรการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน และ 2) จัดทำกิจกรรม/หลักสูตรการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน กลยุทธ์ปรับปรุงองค์กร (WO Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและโอกาสมาพิจารณา ร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงปรับปรุงองค์กร คือ 1) พัฒนาศักยภาพของแม่ชีด้านภาษาต่างประเทศโดยให้แม่ชีที่มีความรู้ด้านภาษาอบรมให้แก่กลุ่มแม่ชี และ 2) สร้างศูนย์เรียนรู้/สารสนเทศ เพื่อให้แม่ชีในเรื่องประชาคมอาเซียนและข้อมูลข่าวสารต่างๆ กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นทั้งจุดอ่อนและข้อจำกัดมาพิจารณา ร่วมกัน คือ 1) พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมด้าน

การศึกษาทางโลกและทางธรรม ทั้งในและนอกระบบ และ 2) แสวงหาแหล่งงบประมาณเพื่อนำมาจัดสรรให้แก่กิจกรรมทางการศึกษา

ด้านสังคม : กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) คือ 1) นำความรู้ด้านธรรมะสอดแทรกในการให้ความช่วยเหลือด้านสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด พัฒนาอาชีพ และปัญหาสังคมต่าง ๆ 2) ให้คำแนะนำแก่ผู้เกิดปัญหาสังคมให้ศึกษาธรรมะเพิ่มขึ้น และ 3) เผยแผ่ธรรมะในการช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาสังคมให้ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียน กลยุทธ์เชิงพัฒนา (ST Strategy) คือ 1) พัฒนาศักยภาพของแม่ชีในการให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาสังคม และ 2) สร้างภาพลักษณ์ของแม่ชีให้เป็นที่ยอมรับของสังคม กลยุทธ์ปรับปรุงองค์กร (WO Strategy) คือ พัฒนาศักยภาพของแม่ชีให้มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ การสื่อสาร ภาษาต่างประเทศฯ กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) คือ 1) พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพของแม่ชีให้ครอบคลุมภารกิจด้านสังคม และ 2) แสวงหาแหล่งงบประมาณเพื่อนำมาอบรมให้ความรู้แก่แม่ชีให้ดำเนินการตามภารกิจด้านสังคม

ด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา : กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) คือ 1) แม่ชีที่มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษเผยแผ่พุทธศาสนาให้แก่ชาวพุทธในประเทศที่อยู่ในประชาคมอาเซียน 2) เผยแผ่พุทธศาสนาให้แก่บุคคลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ติดต่อกับประเทศไทย และ 3) จัดทำ website เผยแผ่พุทธศาสนา กลยุทธ์เชิงพัฒนา (ST Strategy) คือ 1) พัฒนาความรู้ด้านพุทธศาสนาให้แก่แม่ชีในการเผยแผ่พุทธศาสนา และ 2) สร้างภาพลักษณ์ของแม่ชีให้เป็นที่ยอมรับในการเผยแผ่พุทธศาสนา กลยุทธ์ปรับปรุงองค์กร (WO Strategy) คือ นำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการเผยแผ่พุทธศาสนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) คือ 1) พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพของแม่ชีให้ครอบคลุมภารกิจด้านสังคม และ 2) แสวงหาแหล่งงบประมาณเพื่อนำมาอบรมให้ความรู้แก่แม่ชีให้ดำเนินการตามภารกิจด้านสังคม

8. สรุปผลการวิจัย

8.1 สภาพปัจจุบันการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย ใน 3 ด้าน กลุ่มผู้บริหารระบุว่าในการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจด้านการศึกษา ส่วนใหญ่สาขา/สำนักมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนนอกระบบการศึกษา/ตามอัธยาศัย เช่น การจัดฝึกอบรมฝึกอาชีพ ให้กับกลุ่มเยาวชน และแม่ชี มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษา ในด้านสังคมแม่ชีจะมีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือสังคม และในด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา สาขา/สำนักเป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมและจัดฝึกอบรม/บรรยายธรรมะให้กับประชาชนทั่วไป สำหรับกลุ่มแม่ชีระบุว่าในการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจด้านการศึกษา ส่วนใหญ่สาขา/สำนักมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษา ส่วนด้านสังคมกลุ่มแม่ชีระบุว่าสาขา/สำนักมีส่วนเกี่ยวข้อง/เป็นศูนย์ช่วยเหลือสังคม และด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา กลุ่มแม่ชีระบุว่าสาขา/สำนักเป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมและจัดฝึกอบรม/บรรยายธรรมะให้กับประชาชนทั่วไป

8.2 ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย

8.2.1 ความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน พบว่า กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มแม่ชีมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนสูงกว่าค่าเฉลี่ย ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านจุดกำเนิดอาเซียน กฎบัตรอาเซียน สัญลักษณ์อาเซียน ประชาคมอาเซียน และความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน

8.2.2 ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย พบว่า กลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่มีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) อยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร ซึ่งประกอบด้วยความพร้อมในเรื่องเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทัศนคติที่ดีต่ออาเซียน และความพร้อมด้านการบริหารองค์การของสถาบันแม่ชีไทย ต่างจากกลุ่มแม่ชีที่ส่วนใหญ่มีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ด้านบุคลากรในระดับน้อย ทั้งความพร้อมในเรื่องเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนในเรื่องของทัศนคติที่ดีต่ออาเซียนกลุ่มแม่ชีมีความพร้อมในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับความพร้อมด้านการบริหารองค์การของสถาบันแม่ชีไทย

8.3 รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย จากการสัมมนาและประชุมกลุ่มย่อย ด้วยการวิเคราะห์ SWOT Analysis โดยการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย และนำมาวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ด้วยวิธี TOWS Matrix เพื่อให้ได้รูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ตามภารกิจทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม และด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา โดยนำเสนอเป็นกลยุทธ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) กลยุทธ์เชิงพัฒนา (ST Strategy) กลยุทธ์ปรับปรุงองค์กร (WO Strategy) และกลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy)

9. อภิปรายผลการวิจัย

9.1 สภาพปัจจุบันการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย ใน 3 ด้าน ในด้านการศึกษา กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มแม่ชีสังกัดสถาบันแม่ชีไทยระบุว่าสาขา/สำนักมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนนอกระบบการศึกษา/ตามอัธยาศัย เช่น การจัดฝึกอบรมฝึกอาชีพ ให้กับกลุ่มเยาวชน และแม่ชีมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปาริชาติ สุวรรณบุบผา (2545) ที่พบว่า บทบาทของแม่ชีไทยครอบคลุมการจัดการศึกษาครบทั้งสามรูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในหลักสูตรการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับในด้านสังคม กลุ่มผู้บริหารระบุว่าแม่ชีมีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือสังคม โดยกลุ่มแม่ชีระบุว่าสาขา/สำนักมีส่วนเกี่ยวข้อง/เป็นศูนย์ช่วยเหลือสังคม และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชญานี วิจิวิจิตร (2550) ที่ระบุว่าแม่ชีถือว่าเป็นสถานภาพที่มีความสำคัญต่อพุทธศาสนาของประเทศไทยในปัจจุบันทั้งด้านงานสังคมสงเคราะห์ เป็นที่พึ่งทางใจอีกทางหนึ่งของพุทธศาสนิกชน และเป็นทางออกสำหรับสตรีที่ต้องการสละทางโลกใช้ชีวิตทางธรรม ส่วนในด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มแม่ชีสังกัดสถาบันแม่ชีไทยระบุว่าสาขา/สำนักเป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมและจัดฝึกอบรม/บรรยายธรรมะให้กับประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ การปฏิบัติตามภารกิจของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มแม่ชีได้สอดคล้องกับคำกราบ คำกราบถวายรายงานเนื่องในวโรกาสที่พระเจ้าวรวงศ์เธอ

พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตตามาตุ เสด็จเป็นประธานการประชุมใหญ่ประจำปีในวันที่ 7 เมษายน 2529 ที่รายงานเกี่ยวกับภาระงานด้านต่าง ๆ ที่สถาบันแม่ชีไทยได้ดำเนินการ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านสังคม และด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา นอกจากนี้ผลการศึกษาของ ชญานี วจิวิจิตร (2550) ที่ระบุว่า แม่ชีถือว่าเป็นสถานภาพที่มีความสำคัญต่อพุทธศาสนาของประเทศไทยในปัจจุบัน ทั้งด้านงานสังคมสงเคราะห์ เป็นที่พึ่งทางใจอีกทางหนึ่งของพุทธศาสนิกชน และเป็นทางออกสำหรับสตรีที่ต้องการสละทางโลกใช้ชีวิตทางธรรม

9.2 ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ของแม่ชีตามภารกิจของสถาบันแม่ชีไทย โดยแบ่งออกเป็นความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน พบว่า กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มแม่ชีมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนในภาพรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านจุดกำเนิดอาเซียน กฎบัตรอาเซียน สัญลักษณ์อาเซียน ประชาคมอาเซียน และความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน ความพร้อมด้านบุคลากร ประกอบด้วย ความพร้อมในเรื่องเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทัศนคติที่ดีต่ออาเซียน กลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่มีความพร้อมอยู่ในระดับปาน ส่วนกลุ่มแม่ชี ส่วนใหญ่มีความพร้อมในระดับน้อย ในเรื่องเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนในเรื่องของทัศนคติที่ดีต่ออาเซียนกลุ่มแม่ชีมีความพร้อมในระดับปานกลาง และความพร้อมด้านการบริหารองค์การ (ปรับเปลี่ยนการบริหารงาน) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มแม่ชี ส่วนใหญ่มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระราชรัตนาลงกรณ์ (2556) ที่สรุปว่า การที่เราจะก้าวเข้าไปสู่การเป็นหนึ่งในประชาคมอาเซียนได้อย่างภาคภูมินั้นจะต้องเปิดใจให้กว้างและจะต้องเตรียมการเพื่อให้พร้อมสำหรับการรองรับ คือการต้อนรับผู้ที่เข้ามาสู่บ้านเราในฐานะที่เป็นแขก และการก้าวออกไปเพื่อเยี่ยมเยียนหรือสร้างความเข้าใจกับคนอื่นในฐานะที่เราเองเป็นแขกของเขา และจากการศึกษาของ ธิติรัตน์ โชคสุชาติ (2555) สรุปได้ว่า ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งจะได้รับประโยชน์มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความพร้อมอย่างดีของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการในภาคเอกชนที่คงต้องเร่งปรับตัวเพื่อสร้างขีดความสามารถ นอกจากนี้จากผลการศึกษาของ ขวัญชนก วิริยกุลโอภาส (2556) พบว่า การรวมตัวกันของกลุ่มประเทศในประชาคมอาเซียนกำลังจะเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2558 ทุกประเทศในกลุ่มอาเซียนจะต้องเตรียมรับมือกับการเติบโต ทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมการเมืองและวัฒนธรรม โดยการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งในด้านบุคลากร และการให้บริการสารสนเทศ

9.3 สำหรับรูปแบบการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) จากการวิเคราะห์ SWOT Analysis และ TOWS Matrix โดยนำเสนอเป็นกลยุทธ์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียน แล้วสรุปตามภารกิจ 3 ด้าน คือ ด้านศึกษา ด้านสังคม และด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประกอบด้วยกลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) กลยุทธ์เชิงพัฒนา (ST Strategy) กลยุทธ์ปรับปรุงองค์กร (WO Strategy) และกลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ ดำรงค์ วัฒนา (2554) และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เกี่ยวกับการ การวิเคราะห์ SWOT Analysis และกำหนดกลยุทธ์ด้วยเทคนิค TOWS Matrix

10. ข้อเสนอแนะ

10.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

10.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด เป้าหมาย และกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการกิจของสถาบันแม่ชีไทย

10.1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดกลยุทธ์เพื่อกำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันแม่ชีไทยและประเมินผลการดำเนินงานดังกล่าว

10.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีงบประมาณสนับสนุนให้แม่ชีที่มีความพร้อมในด้านการศึกษาให้ได้รับความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมอย่างต่อเนื่อง

10.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

10.2.1 สถาบันแม่ชีไทย ควรมีการพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล โดยจัดโครงการฝึกอบรมให้กับแม่ชีที่อยู่ในสังกัด ให้มีความรู้ด้านประชาคมอาเซียน ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาพัฒนาบทบาทด้านการศึกษา สังคม และเผยแผ่พุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

10.2.2 สถาบันแม่ชีไทย ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์บทบาท การกิจของแม่ชีสู่สาธารณะ ให้รับทราบบทบาท การกิจของแม่ชีอย่างถูกต้อง

10.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

10.3.1 ควรทำการวิจัยเชิงลึกในเรื่องบทบาท การกิจของแม่ชีด้านการศึกษา สังคมและการเผยแผ่พุทธศาสนา

10.3.2 ควรทำการวิจัยในเรื่องมุมมองของพุทธศาสนิกชนต่อบทบาทของแม่ชีต่อการกิจของแม่ชีด้านการศึกษา ด้านสังคม และด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา

10.3.3 ควรทำการวิจัยศึกษาเปรียบเทียบบทบาท การกิจของแม่ชีไทยกับแม่ชีต่างประเทศ

10.3.4 ควรศึกษาในเรื่องการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือของกลุ่มแม่ชีในภูมิภาคประชาคมอาเซียน

11. เอกสารอ้างอิง

ขวัญชนก วิริยกุลโอภาส. กรณีสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย : การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน 2556.

วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ชญาณี วจิวิจิตร. “สถานภาพสตรีไทยชาวพุทธในสังคมไทยปัจจุบัน”. *วิทยานิพนธ์ศาสนศึกษา*. วิทยาลัยศาสนศึกษา : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2550.

ดำรงค์ วัฒนา การวิเคราะห์ SWOT เบื้องต้น .เอกสารประกอบการวิเคราะห์และสอบทานผลการวิเคราะห์ตามแนวทางเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2554.

ทศพนธ์ นรทัศน์. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 สืบค้นจาก (2559-2555)

<http://thaingo.org/web/.21/06/2011> เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2554.

ธิดารัตน์ โชคสุชาติ. ความสำคัญและการเตรียมความพร้อมของไทย : ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. ธันวาคม-กรกฎาคม 2553. ฉบับที่ 14 ปีที่ วิชาการ วารสาร มอก.

ปาริชาติ สุวรรณบุบผา .“แม่ชีกับภารกิจทางการศึกษาในประเทศไทย”. รายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, 2545.

พระราชรัตนาลงกรณ์ .ทิศทางของการจัดเตรียมองค์ความรู้เพื่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน :การวิจัย . : 1ฉบับที่ 7ปีที่ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) .มร.วารสาร วมกราคม .2556เมษายน -

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช การวิเคราะห์”เอกสารประกอบกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ .SWOT ของหน่วยงาน และกำหนดกลยุทธ์ด้วยเทคนิค TOWS Matrix ค้นจาก “<http://www.stou.ac.th/Offices/rdec/headquater/Projects/เมื่อ> .วันที่ 1 มีนาคม 2557

สถาบันแม่ชีไทย .รายงานผลการดำเนินงาน การประชุมใหญ่ มูลนิธิสถาบันแม่ชีไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ . 2553 ,จดหมายข่าวสถาบันแม่ชีไทย

สถาบันแม่ชีไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, มูลนิธิ. ระเบียบปฏิบัติของมูลนิธิแม่ชีไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงการพิมพ์, 2526.

สมเกียรติ อ่อนวิมล. บันทึกอาเซียน เป็นไปตามเส้นทางสู่ประชาคม 2013-2012รายงานประจำปีอาเซียน : .2015อาเซียน ค้นจาก <http://www.dailynews.co.th/article/> .229196/825เมื่อวันที่ 28 .2556สิงหาคม

13. คำขอบคุณ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เชาว์โรจนแสง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย และท่านอาจารย์ ดร.ปาน กิมปี ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีศักดิ์ สุนทรไชย อาจารย์ธเนศ ต่วนชะเอม และอาจารย์แม่ชีปณทิศาภา เนตรน้อย,ดร. ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย รวมถึงขอขอบพระคุณแม่ชีวีร ชี้อัทสนประสิทธิ์ แม่ชีกาญจนา โภคสวัสดิ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนคณะแม่ชีสถาบันแม่ชีไทยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และร่วมประชุมสัมมนาจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงไปด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ ให้แก่คณาจารย์ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอขอบความกตัญญูคุณ-เวทิตาคุณ แต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น คณะผู้วิจัยขอน้อมรับผิดและยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนา งานวิจัยต่อไป